

COLUMN

VOORSPELLEN IS MOEILIJK

Marc Schweppe

Marc Schweppe is hoofdredacteur van Accountant en Accountant.nl.

In 2008 presenteerde het toenmalige NIVRA een fictief jaarverslag over 2020, van een al even fictieve internationale accountantsorganisatie: *Zilch Compliance & Assurance Worldwide* vierde in dat jaarverslag 2020 zogenaamd haar tienjarig bestaan.

Zilch had in haar eerste decennium “een stormachtige groei doorgemaakt”, dankzij volledige automatisering van alle werkprocessen op het terrein van verantwoording en assurance. De Chinees-Nederlandse topman werd door Time Magazine uitgeroepen tot Business Person of the Year als “*The man who shook up accounting business*”. Leuk, als je kunt fantaseren over een verre toekomst.

2020 was toen nog twaalf jaar weg, nu nog maar drie. De premiumversie van het Zilchverslag was verpakt in een aluminium kaft, met daarin een sticker om het omslag mee dicht te plakken: “na het lezen pas weer openen in 2020”. Misschien was dat laatste niet zo’n goed advies.

Waarom grijp ik terug op deze inmiddels negen jaar oude publicatie? Omdat het nadenken over de toekomst van het accountantsberoep bepaald niet nieuw is. Immers, al in september 1971 presenteerde het NIVRA ‘*De accountant, morgen*’, een rapport van de speciale Commissie Toekomstverkenning (CTV) van de beroepsorganisatie. Een commissie met daarin wijze denkers als Jules Muis en Sybren Kalkman.

Ook in dat rapport werd al geschreven over een ‘explosie’ van kennis en informatie en de steeds grotere behoefte daaraan. Ook toen al noemden sommigen accountants een ‘uitstervend ras’.

De opstellers pleitten voor uitbreiding van de ‘attestfunctie’ van de accountant, gezien het groeiende belang van ‘tijdige en afdoende informatieverstrekking’. Ze onderkenden een toenemende behoefte aan zekerheid bij tussentijdse cijfers en prognoses.

De uitbreiding van de adviespraktijk binnen accountantsorganisaties leek destijds nog geen groot probleem en kreeg in de jaren daarna gretig navolging: ict-diensten, *boardroom consultancy*, public affairs, hrm-adviezen en interim management. Kantoren profileerden zich als full service accountants- en advieshuizen en schreven ronkende zinnen over hun *one-stop-shopping* concept. Maar de CTV waarschuwde al voor het gevaar de onafhankelijkheid te verliezen. En dat dertig jaar voor Enron.

In de reeks aanbevelingen van dat rapport uit 1971 lezen we ook over stevige ingrepen in de opzet van de accountantsopleiding, met meer aandacht voor ‘leren communiceren’ en nieuwe controletechnieken waarbij de computer een grote rol speelt. *Nothing’s changed, really.*

Op dit moment buigen velen binnen de NBA zich over een visie op de toekomst van het accountantsberoep. Het is te vroeg om over de uitkomst te berichten, dat duurt nog een jaar. We zitten in fase één en voorspellen is moeilijk, voor wie geen glazen bol heeft. Maar het is best goed om tijdens zo’n traject ook nog eens een oud rapport te herlezen. Een rapport waarin ook stond: “de toekomst is te belangrijk om aan experts te worden overgelaten”. Wijze mannen. Alleen mannen, dat wel. ←